VECKOBLADET

2016:8 160304

42:a årgången

Morgon på Lesbos av Karin S

Solen pressas fram
av otåliga krafter.
Kom och värm oss!

Lördagsmusik

Helgeandskyrkan
5 mars kl 17
LIMUS LIVE

Palestinamöte i Malmö

Ship to Gaza Malmö kommer vid mötet att berätta om årets båtaktion - Den internationella kvinnobåten till Gaza.

Mejeriet firar 8 mars

Tisdag 8 mars 2016 kl. 18:0
Fri entré / Inget förköp / Ingen åldersgräns

Mejeriet vill fira alla som har kämpat genom historien och fortfarande kämpar för alla människors lika värde. För att orka ett år till och för att fira förra årets bragder bjuder vi därför in alla till internationella kvinnodagen. Årets viktigaste kväll kommer vara full av humor, konst, film och musik. Medverkade är bland annat Hilma Lundwall, med sin uppmärksammade fotoutställning Tuttar, Josefin Johansson och hennes humorföreställning Tjejgrejer och Gudrun Schyman i både Doc Lounge-special och Girls Gone Allsång.

FOTOUTSTÄLLNING: Hilma Lundwall – Tuttar
Hilma Lundwall ställer ut sin uppmärksammade fotoutställning Tuttar som väckte tankar, diskussioner och resulterade i en fullproppad vernissage i Stockholm med över tusen besökare första dagen.

HUMORFALANGEN: Josefin Johansson – Tjejgrejer
Josefin Johansson är komiker och artist och har arbetat på radio, tv och scen sedan 2006 och medverkat i bland annat Robins, Dobidoo och flertalet program i P3. Tjejgrejer är Josefins första soloshow. En föreställning om grejer tjejer gillar; Alltså killar och smink. Eller? Barndomsminnen från Stubbabo varvas med sånger från hjärnan. Vi får följa med i resonemang kring utseende, beteende och vikten av kön. Bokstavligen. Föreställningen är som henne själv – rolig, peppig och lite ekivok.

DOC LOUNGE SPECIAL: Gudrun (Under min livstid) – Gudrun Schyman, Helene Granqvist, Hampus Linder
Ur övertygelsen att historiska kvinnor måste få porträtteras medan de lever (inte hundra år efter sin död) initierades detta filmprojekt om en historisk person. Producenten Helene Granqvist och regissören Hampus Linder har under flera år arbetat med en dokumentär om Feministiskt initiativs partiledare, Gudrun Schyman. Efter att politikern brände upp 100 000 kronor på en grill i Almedalen och fick stora rubriker, blev de nyfikna på det sättet att tänka och bestämde sig för att följa Gudrun genom EU-valet och riksdagsvalet.
Filmen håller fortfarande på att skapas och den 8 mars gör de en paus i arbetet för att komma

och visa oss en tjuv-titt på vad de håller på med. Efter filmen hålls ett samtal med skaparna bakom filmen och huvudrollen själv; Gudrun Schyman.

ALLSÅNG: Girls Gone Allsång – Josefin Johansson, Gudrun Schyman och The Mona Lisas
Det är publiken som har huvudrollen när det är dags för Girls Gone Allsång och det mesta är tillåtet bara alla sjunger med. I allsångskonceptet ingår ett helt gäng begåvade kvinnor; musiker, estradörer, artister och så allsångsledaren Josefin Johansson förstås. Tillsammans med orkestern The Mona Lisas och kvällens gäst-sångare Gudrun Schyman tar hon med publiken på en rapp allsångsrunda.
KOM SOM DU ÄR! UTAN DIG FINNS VI INTE
VÄLKOMNA!

Noteringar från veckan av Gunnar Stensson

”Natoavtal gör Sverige till gisslan i kapprustning
Svenska kvinnor har under 100 år i generationer kämpat för fred och nedrustning.

Konsekvensen av militarismen just nu innebär att 60 miljoner människor är på flykt, där kvinnor och barn är de mest sårbara, som utsätts för sexuella trakasserier och trakasserier längs hela flyktvägen.

Värdlandsavtalet innebär att vi tillåter och underlättar för Natostyrkor som genomföra krigsövningar och bedriva krigsinsatser mot tredje land med Sverige som bas.

Avtalet innehåller mängder av frågetecken och Margot Wallström kunde ha tagit tillfället i akt att räta ut dem i den utrikespolitiska debatten. Det gjorde hon alltså inte. Inte heller tog hon upp Natofrågan, trots att det rasar en debatt både i och utanför riksdagen.

Ett avtal om värdlandsstöd med Nato riskerar att fullständigt urholka vårt lands trovärdighet som alliansfritt. Det håller oss fast som gisslan i en kommande kapprustning.”
FI:s partiledare Gudrun Schyman, SvD 1/3.

New Economic Management bäddade för skandalen på Karolinska Institutet
Universitet kan inte styras på samma sätt som företag. Machiariniskandalen är ett exempel på vad som händer när kollegiala beslutsfunktioner inom ett universitet opereras bort.

Skrämmande nog är det just KI:s sätt att organisera sitt universitet som lyfts fram i den nyligen avslutade statliga Ledningsutredningen ”Utvecklad ledning av universitet och högskolor” (SOU 2015:92).

Rekryteringen av Macchiarini är ett förödande exempel på strategiskt beslutsfattande där man hoppat över sedvanlig kollegial granskning av meriter.

Visselblåsarna försökte redan 2014 dra i nödbromsen, och Macchiarini är sedan april 2015 föremål för en brottsutredning om grovt vållande till annans död.

Haveriet vid KI visar att den ledningskultur som beröms i Ledningsutredningen nått vägs ände.

Det – och mycket mer – skriver Shirin Ahlbäck Öberg, docent vid Uppsala universitet och Ulf Danielsson, professor i teoretisk fysik, Uppsala universitet. SvD 1/3.

Natos analys klar av Lucifer

I den pågående diskussionen om Sveriges eventuella anslutning till Nato har man inte fått höra vilka fördelar det skulle innebära för vårt land att få tillgång till Natos intellektuella kapacitet kopplad till den analytiska förmåga som finns i toppen på världens starkaste militärmakt. Dess bättre att vi i dag får en påminnelse genom ett uttalande inför amerikanska senatens försvarsutskott av Natos högste befälhavare Philip M. Breedlove, fyrstjärnig flyggeneral.

”Breedlove varnade parlamentsledamöterna för att Rysslands ingripande i Syrienkonflikten skapar stora flyktingströmmar som destabiliserar Europa.

Tillsammans försöker Ryssland och Assadregimen avsiktligt använda migrationen som vapen i ett försök att överväldiga europeiska strukturer och knäcka Europas handlingskraft, sade Philip Breedlove enligt nyhetsbyrån AFP.” DN 3 mars.

Breedloves analys är klar: Ryssland för krig i Syrien för att skapa flyktingströmmar som är problematiska för USA:s Nato-allierade i Västeuropa. Man kan väl anta att Ryssland då också ligger bakom Isis som är ihärdig med att ge upphov till flykt från Syrien.

Man undrar bara var Breedlove har uppgiften från. Kan det vara CIA:s agenter som har snappat upp hur det verkligen förhåller sig? Att det handlar om en konspiration mot oss är ställt utom tvivel: ”Ryssland har valt att bli vår motståndare och framstår som ett långsiktigt existentiellt hot mot USA och våra europeiska allierade och partners”. Ja, där kom vi med i svängen också, som partner till Nato.

Det är tur att vi har en Natogeneral som Breedlove. Annars hade vi fått uppfinna honom.

Lös problemet med tillgängligheten till St Lars vårdcentral
av Gunnar Stensson

Ulf Nymark konstaterar i sin artikel om servicebussarna i förra VB att de borgerliga partierna redan för tre år sedan överlämnade stadstrafiken till Skånetrafiken, som prompt la ner servicelinjen.

Sedan kom medborgarförslaget om ett återinförande som därefter i ett par år har ältats av tjänstemän och politiker i nämnder, kommunstyrelse och fullmäktige under hundratals arbetstimmar utan resultat.

Under tiden förändrades verkligheten. Skånetrafiken gjorde ändringar som ökade tillgängligheten till ett par vårdcentraler. Men inte i Klostergården.

Det är olyckligt. Problemet från början var störst i Klostergården, där vårdcentralen ligger utanför bostadsområdet och tillgängligheten försvåras av en backe. Det är anledningen till att medborgarförslaget kommer därifrån.

Frågan är alltså nu begränsad till Klostergården. Den kan åtgärdas utan att kostnaderna uppgår till de 8-10 miljoner kronor som Ulf påstår.

Det är möjligt att på många sätt och till mycket lägre kostnad ordna en regelbunden servicetransport för rörelsehindrade i Klostergården till St Lars vårdcentral där den ligger ovanför backen.

Man kan tänka sig ett mindre fordon som går vid regelbundna tider, samordnade med vårdcentralens mottagning. En annan möjlighet är att lägga om busslinjerna, kanske i första hand linje 1. Då kan de rörelsehindrade som är över 75 använda sitt gröna kort och åka fritt.

Tänk på saken en gång till, Ulf, och lös problemet! Du kommer att vinna tacksamhet och ryktbarhet.

Varför nej till folkomröstning om spårvagn? av Ulf Nymark

Upprördheten hos en del spårvägsmotståndare över att det inte blev ett beslut om kommunal folkomröstning är stor. (Se ett exempel på hatisk upprördhet på annan plats i VB). En folkomröstning tycktes ju för dem vara det enda halmstrå de hade att gripa efter. Det kan därför finnas skäl att redogöra för varför jag och Miljöpartiet i kommunfullmäktige röstade emot förslaget om folkomröstning.

Bra – i vissa lägen
Rent principiellt tycker vi i Miljöpartiet att kommunala folkomröstningar ***kan*** vara ett bra demokratiskt redskap som i vissa lägen kan komplettera den parlamentariska demokratin. Det kan vara fallet när:
– en för kommunen ny fråga av stor vikt kommer på dagordningen för beslut utan att frågan varit föremål för debatt i en ordinarie valrörelse.
– en politisk fråga skär rakt igenom parti- och blockgränser och/eller där ingen klar politisk majoritet finns i fullmäktige.
– en fråga kan avgöras med ett enkelt nej eller ja.
Ingen av dessa tre situationer föreligger i fallet om spårväg i Lund.

Diskuterat i flera valrörelser
Utbyggnaden av Brunnshög, inklusive spårvagnstrafik, har livligt ventilerats i minst två valrörelser och ingått i den översiktliga planeringen sedan åtminstone år 2010. Sju av de tio partier som idag finns i fullmäktige gick tydligt både 2010 och 2014 till val på att bygga ut Brunnshög och förse den nya stadsdelen med spårtrafik. I senaste valet fick dessa partier sammanlagt drygt 80 % av lundabornas röster. När antispårvägsagitatorerna hävdar att lundaborna inte har getts möjlighet att uttrycka sin åsikt är detta alltså ett osant påstående. När det gäller den tredje punkten ovan låtsas antispårvägspartiet FNL och deras sympatisörer att frågan om kollektivtrafikförsörjning av Brunnshög enbart handlar om huruvida resorna ska ske på spår eller på asfalt. I själva verket handlar frågan om hur staden Lund ska växa och hur vi vill att det framtida Brunnshög ska gestalta sig.

Bantade klimat- och trafikmål
Ett nej till spårvagn innebär att Lund måste skära ner sina ambitiösa klimat- och trafikmål, eftersom ett spårvagnslöst Lund innebär att fler väljer bilen som transportmedel med åtföljande ökning av avgasutsläpp och trängsel. Ökad trängsel kommer också med de 24 meter långa superbussar som måste sättas in om vi inte startar spårvagnstrafik.

Redan avgjord fråga
Det finns alltså inget enkelt ja eller nej till spårvagn. Den politiska majoritet som förespråkar spårtrafik som ett viktigt element i byggandet av den nya stadsdelen Brunnshög där 40 000 – 50 000 personer i framtiden kommer att bo eller verka – har tydligt redovisat sina mål och planer för stadsdelen. Konsekvenserna av att säja nej förtigs av FNL och andra spårvägsmotståndare. Det i nuläget mest tyngande argumentet mot att genomföra en folkröstning kanske trots allt är att det är saknar all rim och reson att lägga ut ca 8 miljoner kronor på en folkomröstning i en fråga som inte bara är grundligt utredd och genomdiskuterad. Den är också redan avgjord.
Ulf Nymark, Miljöpartiet

NOT: *Texten ovan är en lätt bearbetning av en insändare som publicerats i Lokaltidningen.*

E-post från en spårvägsmotståndare av Ulf Nymark

Här nedan ett exempel på epost – med skrivfel och allt – som jag som förespråkare för spårväg kan få från hatiska motståndare.

”En folkomröstning skulle kosta 8 milj säger du. Men eftersom det hade blivit nej till spårvagn så hade det sprats flera 100 milj. Därför vill ni inte ha omröstning. Du och ditt anhang är bara en samling lögnare, ansvarslösa, maktfullkomliga stolpskott. Hur kan man vara så fega och ynkliga och egoistiska. Det enda ni vill är att sko er på skattebetarna och sno till er så mycket ni kan för egen vinning. I förlängningen är ni dessutom mördare.”

Mats Olsson (V) – en andnupen sardin av Thomas Lundgren

På det senaste fullmäktigesammanträde var en av punkterna en sedan länge bordlagd interpellation: ”Behövs spårvägen?”, ställd till Anders Almgren (S) av Börje Hed (FNL).

I slutskedet av den 47 minuter långa debatten gick Mats Olsson (V) upp i talarstolen och förbluffade – för att inte säga bluffade - auditoriet och alla som följde webbsändningen med en berättelse om honom som ”andnupen sardin” på bussen till Ideon. En berättelse som mottogs som ett bravurnummer av spårvägsanhängarna.

Mats Olssons belägg för att spårvägen behövs - och det redan idag! – är att när han tar busslinje 6 till Ideon, tvingas han stå som en ”andnupen sardin” på bussen, så trångt är det.

Nu hör det till saken, att busslinje 6 inte går till Ideon. Den viker av vid LTH, och fortsätter sedan till Sparta, där han har sin arbetsplats (Ekonomihuset), och vidare till Östra Linero.

Faktum är att den enda buss som går till Ideon (med ändhållplats ESS) är buss 20. Det är dessutom den enda stadsbuss som utgår från Lund C.

Busslinje 6, som utgår från Klostergården, plockar upp resenärer på vägen till Lund C, där långt ifrån alla stiger av. Med nya påstigande vid Lund C är det inget konstigt att just den bussen i rusningstid kan vara mer eller mindre fullsatts vid avgången från Lund C.

Det Mats Olsson inte tycks ha klart för sig, är att han inte skulle ha någon nytta av spårvägen, såvida han inte vill ha en 10-minuers promenad (700 m) till sin arbetsplats från Ideon. Enklare och snabbare för honom vore att ta buss nr 1 från Lund C via Sölvegatan till Sparta. Fast det är klart, med spårvägen på plats, kommer 1:ans buss inte att finnas kvar i sin nuvarande sträckning. Det blir följden av att St. Laurentiigatan stängs för all busstrafik. Om 1:ans buss skulle fortsätta trafikera södra Universitetsområdet, skulle den först tvingas ta omvägen via de hårt trafikerade gatorna Spolegatan – Kung Oskars väg – Kävlingevägen – Bredgatan innan den når Allhelgona Kyrkogata och Sölvegatan.

Men vem bryr sig? Inte Mats Olsson i varje fall. Att det är omöjligt att debattera spårväg med honom, beror på att han, inte bara är faktaresistent, utan att han, liksom många av hans meningsfränder, har satt okunnigheten i system. Men än mindre vill man bli upplyst om spårvägens konsekvenser, för stadsmiljön, för busstrafiken, för den kommunala ekonomin etc. Framför allt vill man inte höra talas om alternativ till spårvägen; alternativ som undviker spårvägens brutala ingrepp i stadsmiljön, och som ger flexibilitet inför nya förändrade

stadsbyggandsideologier.

Är det någon som förstår varför just V och Mp av alla partier så frenetiskt försvarar ett spårvägsprojekt som tiden de facto har sprungit förbi? Det är ju inte ens förnuftig miljöpolitik, utan ren och skär symbolpolitik.

Den 17 december, uppmanade miljöpartiets tillika tekniska nämndens ordförande, Emma Beringer, fullmäktige att besluta om igångsättningstillstånd för spårvägsprojektet, trots att det då saknades 90 miljoner. ”Den risken får vi ta”, var hennes kommentar.

Ännu har ingen kunnat ange varifrån dessa pengar ska komma. Men det tycks inte bekymra spårvägsivrarna något nämnvärt. Huvudsaken är ju att man får sin spårväg.

Klostergårdsstationen, stadsplaneringen och järnvägsutbyggnaden av Gunnar Stensson

Ett dussin representanter för allmänheten i Klostergården och lika många tjänstemän från Trafikverket och Lunds kommun samlades onsdagen den 4 mars i Zlatanrummet i Trafikverkets nya lokaler på Gibraltargatan i Malmö för att samråda om Klostergårdsstationen och utbyggnaden av järnvägen till fyra spår.

Trafikverkets tjänstemän bekräftade att den nya pågatågsstationen kommer att byggas vid gång- och cykelpassagen mellan Nordanväg och Maskinvägen. Passagen byggs om så att u-svängen tas bort och tillfarterna förlängs. Den är även i fortsättningen avsedd för gång- och cykeltrafik.

Stationen förses med perronger som är 350 meter långa och görs tillgänglig för rörelsehindrade. Den blir signalstyrd enligt samma standard som övriga hållplatser.

Det kommer att finnas bilparkering vid Åkerlund och Rausings väg och möjlighet till angöring för buss på Klostergårdssidan. Cykelparkering anläggs enligt rådande regler.

De båda nya spåren byggs väster om de nuvarande för att bevara det gröna stråket och grönområdena vid Höje å.

En ny bro över Höje å byggs väster om den gamla och sedan fortsätter de nya spåren upp till Södra Ringvägen, där två nya broar byggs väster om den nuvarande, som har ett föråldrat fundament byggt på 1930-talet, och därför måste rivas och byggas om. Lidl-butiken ligger inte för nära järnvägsutbyggnaden.

Bullret från järnvägen kommer att minska jämfört med nuläget tack vare nya tåg och bättre räls. Ingen ny järnväg för godstrafik kommer att byggas, men godstrafiken överförs i större utsträckning till andra järnvägar, i första hand Lommabanan. Redan nu har antalet tåg genom Lund minskat.

Järnvägen kommer att gå i markplanet och det finns inga planer på att gräva ner någon del av den.

Lunds kommun tvingas genom järnvägsbygget att snabbt göra en översiktsplanering av den framtida bebyggelsen i området. Marken kring den nya Klostergårdsstationen stiger i värde. Det kommer att göra kraven att få bygga på korpfotbollsplanerna svåra att stå emot. De kommer att vägas mot friluftslivets behov av centrumnära områden.

Industriområdet väster om järnvägen kommer att bebyggas med bostäder, liksom området kring reningsverket, men innan bebyggelse kommer igång måste reningsverket antingen byggas om eller läggas ner så att avloppsvattnet pumpas vidare till Malmö.

Området kring dammarna med sitt fågelliv och sin rika natur kommer att utvecklas.

Det är inte aktuellt att bygga ut Åkerlunds och Rausings väg till väg 108. Den höga och långa bron för en sådan väg skulle inkräkta alltför mycket på naturområdet vid Höje å.

Däremot kan Sunnanväg komma att förlängas och förses med en passage under järnvägen för att sammanbinda Klostergården med stadsområdet väster om järnvägen. Passagen skulle öppnas för bussar. Detta skulle inkräkta på grönområdet.

Mycket av planeringen kommer att behöva förverkligas de närmaste åren. Fyrspåren och den nya Klostergårdsstationen ska vara klara 2022.

Efter två timmar tumlade vi ut i blåsten och dimman. På andra sidan kanalen skymtade den svarta konturen av Malmöhus. Nästa samrådsmöte äger rum i maj

---

Inkapslade höghastighetståg genom Armaturkurvan? av Gunnar Stensson

Gräv ner järnvägen genom Armaturkurvan mellan Trollebergsviadukten och bron över Svanegatan för att undvika risken för en tågkatastrof och befria centrala Lund från metallstoft och buller i höghastighetstågens spår. Det har VB föreslagit upprepade gånger.

I somras presenterade Christer Wallin, M, en annan lösning. I stället för att gräva ner spåren skulle man kapsla in dem i en byggd tunnel. Det innebär en nödvändig miljösanering för de närboende, men också att kurvan och flaskhalsen mellan Nygatan och Armaturfabriken blir kvar.

Efter positiva yttranden från berörda nämnder såg det ut som om fullmäktige skulle besluta att utreda frågan, men nu vill kommundirektör Anette Henriksson stoppa förslaget eftersom det kan försämra läget i förhandlingarna med staten om höghastighetstågen. Lund vill förstås att staten ska stå för kostnaderna.

Trafikverket ville vid onsdagens samråd om fyrspår inte besvara frågan om sin ståndpunkt till förslaget om inkapslingen

Christer Wallin står fast vid sitt förslag, så vi kan se fram emot fortsatt debatt i kommunstyrelse och fullmäktige. VB menar att vårt mer djupgående förslag är det enda rimliga på längre sikt.

Olof Palme och Vietnam. Sveavägen 1986 och 1976 av Gunnar Stensson

I krönikan om en vårpromenad i södra Lund i förra VB berättade jag, hur jag en vecka efter Palme-mordet råkade möta Joachim Lenz på Sveavägen. Det är sant. Vi var båda skakade, där vi stod bland de vissnade blommorna på mordplatsen en marsmorgon 1986.

Jag skrev också att jag den gången var på väg till FNL-gruppernas styrelsemöte. Det är inte sant. Styrelsemötet ägde rum 1976, tio år före Palme-mordet. Jag hade stigit av nattåget från Lund och var på väg längs Sveavägen mot ABF-huset. I minnet har de två vintermorgnarna blivit en, trots att det ligger tio år mellan dem.

Orsaken till min oro 1976 var att den maoistiska majoriteten i FNL-gruppernas styrelse ville flytta solidariteten från Vietnam till Pol Pots Demokratiska Kampuchea. Jag kunde inte hindra dem. Det innebar slutet för den svenska Vietnamrörelsen. De fick ett par år senare betala ett högt pris när Pol Pots folkmord, som i själva verket länge varit känt, avslöjades i slutet av 1970-talet. De förlorade all trovärdighet.

De Förenade FNL-grupperna lades ner. I augusti tog Beppo Persson och jag initiativ till

bildandet av *Solidaritet med Vietnam* i Lund. Det var en lokal, ganska vital organisation som ordnade en rad möten de närmaste åren.

1976 var ett ödesår för Olof Palme och socialdemokratin. Det socialdemokraterna förlorade riksdagsvalet för första gången på mer än 40 år. Palme kom inte tillbaka till statsministerposten förrän efter jordskredssegern 1982.

Många FNL:are i Lund anslöt sig till VPK. Även jag. Dittills hade vi uppfattat FNL-grupperna som en enhetsfront utan partipolitisk anknytning. Nu tycktes VPK vara den säkraste garanten för det fortsatta Vietnam-arbetet.

Olof Palme är central i Vietnam-rörelsens historia. Redan 1965 fördömde han USA:s krig i ett tal inför Broderskapsrörelsen. Den 21 januari 1968 gick han tillsammans med Nordvietnams ambassadör i spetsen för en Vietnam-demonstration på Sergels torg, vilket irriterade president Lyndon Johnson och kom dåvarande högerledaren Yngve Holmberg att kräva hans avgång. Palme var då kommunikationsminister. Det har gått 30 år sedan Palme-mordet, 40 år sedan FNL-grupperna lades ner och mer än 50 år sedan Palme höll Gävletalet.

Fakta om Vietnam, USA, Kina

Visst stödde Kina Vietnam under Vietnam-krigets första år. Men i början 1970-talet slöt Kina det så kallade pingpong-avtalet med Nixons USA. Vietnam isolerades. Kina stödde i stället Pol Pot i Kampuchea. Efter Vietnamkrigets slut anföll Kina Vietnam 1979. Vietnam lyckades slå tillbaka den kinesiska invasionen. Det är mot den bakgrunden man ska se maoisternas kupp mot den svenska Vietnam-rörelsen 1976.

Nu ökar spänningen mellan Vietnam och Kina inte minst på grund av Kinas aggressiva politik i Sydkinesiska sjön och konflikten om Paracel-öarna. Obama-regimen har visserligen eftersträvat goda relationer med Kina, men samtidigt på många sätt ökat stödet till Vietnam. USA:s allierade som Sydkorea och Japan upplever också det ökade hotet från Kina. Frågan är hur USA väljer att förhålla sig i framtiden. Nicole Clifford har skrivit ett par intressanta artiklar under rubriken ”Kina eller Vietnam USA:s dilemma”. SvD 1/3.

VB recenserar: Fantastisk musik i nuet av Vocal Art Ensemble i Allhelgona! av Staffan Lindberg

Jag är inte musikkunnig eller musikvetare, men jag kan ändå inte låta bli att berätta om en otrolig konsert i Allhelgona i lördags (27 februari). Jag var beredd på modern körmusik, men jag

visste inget om *Vocal Art Ensemble of Sweden*. Jag var där för att jag är konsertvärd för Helgo.

”Musik i nuet” stod det, vad är det?

Så brakar det loss med Érik Ešenvalds ”The new moon”. Ett kraftfullt anslag som direkt fyller hela kyrkan. Vi rycks med i ett musikaliskt äventyr, en kör som fyller ut hela den fina akustiken i vår kyrka, som om den vore en hel symfoniorkester. Solisterna: ”Flöjternas” spel som en porlande bäck eller ”klarinettens” forsande älv, ”violinernas” vinande över bänkarna, barytoner som en urkraft. Skönt, vackert… det är bara de fattiga orden för en upplevelse, musik som lyfter oss in i annat rum, över orden in i en rytm och en känsla fullständigt egen. I nästa stund dramatik och smärta …. så oerhört gripande rakt in i en.

Det är också någonting mycket mer - det är en mäktig livsnärvaro i sången. Den senaste CDn heter ”Urgency of now”. Det handlar om våra liv just nu i en tid av så mycket olösta konflikter och lidande:

Det är de statslösas kamp för sin rätt
Det är miljön som vi måste rädda
Det är krigen och flyktingarna
Kan barmhärtigheten vänta?
Kan vi se vår roll i allt detta?
Så länge vi lever kan vi ännu välja det goda

Det är ingen tvekan om att Allhelgona med Johan-Magnus i spetsen är Lunds främsta musikscen i dag. Här är den bästa akustiken. Här skapas och uppförs den nya musiken, ibland för första gången. I morgon är den redan klassisk.

Den görs i sammanhang som är större än jag eller du, större än oss som liten grupp – ett sammanhang som pekar inåt och utåt.

Israelisk apartheid måste upphöra! av Gunnar Olofsson

Nu i mars anordnas den årliga Israeli Apartheid Week för att uppmärksamma Israels systematiska diskriminering av palestinierna - både inne i själva Israel och på de av Israel ockuperade palestinska områdena. Enligt en rapport initierad av regeringen i Sydafrika – ett land med mycket stor erfarenhet av just apartheid – har det israeliska systemet mycket stora likheter med det som fanns i Sydafrika innan demokrati för alla infördes. Det är nu hög tid att även israelisk apartheid avskaffas.

Israeli Apartheid Week 2016

Apartheid definieras som en institutionaliserad form av rasism där stater instiftar lagar för att genomföra inhumana aktiviteter i syfte att etablera och vidmakthålla en rasmässig grupp av personers – eller annan grupp utifrån etnicitet, hudfärg, religion – dominans över alla andra och systematiskt förtrycka dem. Apartheid är ett brott enligt internationell lag.

Definitionen av apartheid stämmer väl in på Israel. Således innebär israeliska lagar att endast judar har fullständiga medborgerliga rättigheter i landet. Fulla rättigheter kräver fullgjord militärtjänst – något som palestinierna är ”befriade” från. Statsägd mark administreras av sionistiska organisationer som Jewish national fund, som bara upplåter mark till judar. Två separata lagsystem är i kraft – ett för israeler och judiska bosättare, och ett (militärt) för palestinier under ockupation.

Från 1967 har inga palestinska samhällen på ockuperad mark kunnat byggas ut. Över 90% av alla ansökningar om bygglov avslås. Samtidigt har antalet judiska bosättningar på ockuperade områden ökat, och antalet illegala bosättare uppgår nu till över 600.000.

Judar från hela världen kan flytta in på ockuperad palestinsk mark och erhålla automatiskt medborgarskap i Israel, ekonomiska bidrag och fri utbildning. Man kan också behålla sitt gamla medborgarskap i annat land. Palestinier med annat medborgarskap berövas omedelbart sin rätt att bo i till exempel östra Jerusalem. 1,8 miljoner palestinier, som lever som internflyktingar, kan inte återvända till sina hem. Inte heller alla de som fortfarande finns i flyktinglägren i grannländerna.

Israel hindrar palestinsk export och import av produkter – mest uttalat i Gaza – och har lagt beslag på vattenkällorna. 87% av vattnet avleds till Israel och till de judiska bosättningarna. Palestinierna tilldelas 10-60 liter vatten per person och dag – Världshälsoorganisationens rekommendation 100 liter – medan bosättarna konsumerar 274 till 450 liter. Hundratals vattenkällor har raserats, inga nya brunnar får borras. Alla omkring 150 judiska bosättningar har rinnande vatten medan 200 palestinska samhällen saknar sådant. Separata vägar har byggts där bara judiska israeler och bosättare får åka.

Israeliska judar kan utan vidare gifta sig och bo med vem de vill. Palestinier kan inte förenas i Israel med någon partner från Västbanken eller Gaza. Palestinier på ockuperad mark måste söka dyra och krångliga tillstånd för allt möjligt – röra sig fritt, odla sin mark, ta ut pengar, köpa en traktor, anställa fler än tio personer – och måste rapportera till militären alla namn om fler än tio personer samlas, och vilka reparationer som utförs på verkstad av olika fordon. Palestinier kan hållas i ”administrativt förvar” i sex månader utan anklagelser – något som kan förlängas hur många gånger som helst. Palestinska barn kan, till skillnad från israeliska, dömas i militärdomstolar från 12 års ålder, och spärras in tillsammans med vuxna förbrytare.

Slutsatserna är uppenbara. Israel praktiserar såväl kolonialism som apartheid riktad mot den icke-judiska befolkningen i Israel och Palestina. Detta förpliktar övriga stater och regeringar i världen att ingripa för att få systemet avskaffat. Israels ockupation av Palestina måste upphöra, och lika rättigheter införas för alla medborgare. Den svenska regeringen, och EU, har hittills inte tagit sitt ansvar i denna fråga, och fortsätter att behandla Israel som vilken demokratisk stat som helst. Israeli Apartheid Week är en påminnelse om att detta i längden inte är hållbart.

66 år i skolan 7. 1947-48 av Den gamle

När min bror, han heter Jan, gått ut sjätte klass i Älghult var det dags för honom att börja i läroverkets fyraåriga realskola.

Ungdomsmästaren i boxning hade tagit realexamen och jag flyttade tillsammans med Jan in i ett nytt boende hos en barsk tant i ett gårdshus nära vattentornet i Växjö. Hon drev en pensionatsliknande rörelse för elever i läroverket. Vi gick i olika klasser och hade olika tider. Jan och jag delade rum.

I närheten bodde bröderna Carlsson. Den äldste, Lars, var min klasskamrat, och hans bror gick i samma klass som Jan. Vi kom att vistas mycket i deras hem, och ägnade mycket tid åt att spela schack. Jag började röka cigaretter. Ett tiopaket Boy kostade 90 öre.

För mig var det sista året i realskolan. Efter fjärde årskursen stod man inför valet om man skulle fortsätta sista året och ta realexamen med sikte på att fortsätta i gymnasiets reallinje eller om man skulle söka direkt till gymnasiets fyraåriga latinlinje. Det alternativet tycktes vara förutbestämt för mig.

Innan min gamla klass splittrades gjorde vi en bussresa till Köpenhamn. Där var världskrigets konsekvenser alltjämt tydliga. En dansk färja hade gått på en mina och sjunkit med hundratals passagerare. Danmark befann sig i sorg och Tivoli, som vi planerat att besöka, var stängt. Jag minns de danska glasstrutarna med sylt och grädde.

Renoveringen av prästgården var färdig och familjen hade flyttat in. De tolv rummen var inte längre lika tomma som förr eftersom möblerna från prästgården i Färlöv flyttats till Älghult efter morfars död.

Mormor bodde nu hos oss. Det betydde en striktare ordning än vi varit vana vid. Du får läsa så länge det går, men du får inte tända lampan, förmanade hon mig. Eftersom det var i juni månad var det läsljust ganska länge. En gång fick jag en örfil, jag minns inte varför. Jag lipade i alla fall inte, sa jag.

Mormor var liten och rak. Hon var uppvuxen på Skomakargatan i Lund och hade som barn förlorat sina föräldrar och alla sina syskon i tuberkulos. Hon nämnde ibland att hon varit rädd för Strindberg när hon gick på Grönegatan, där hon fått sitt fosterhem.

De sex första veckorna av sommarlovet 1948 delade Jan och jag ett handräckningsjobb på sågverket. Jan arbetade på förmiddagarna, medan jag konfirmationsläste. Efter middagsrasten tog jag över. Sågverkets ångmaskin sköttes av Gun-Britts pappa. Hennes farbror hanterade sågen där vi var sysselsatta. Vi höll på i sex veckor och tjänade ihop tillräckligt mycket pengar för att kunna köpa en kanadensare.

Konfirmationsläsningen var en närmast obligatorisk skolundervisning, naturligtvis i synnerhet för mig. Sommarläsningen var avsedd för dem som inte haft möjlighet att delta i den ordinarie läsningen under skolåret. Vi var nio stycken konfirmander, och far undervisade oss. En av mina kamrater var Solveig Ersjö, som gick i den nya realskolan i Åseda. Hon var dotter till småskolelärarinnan.

Jan och jag flyttade till ett nytt ställe när höstterminen började, ett litet vitt hus på Sigurdsgatan vid Bäckaslövs hed. Det fanns ett enda rum en trappa upp och där bodde vi. Rummet värmdes av en kamin med kolbriketter som luktade surt. I garderoben stod ett tvättställ med en kanna vatten och ett tvättfat. Dasset fanns på gården bakom huset. Värdinnan brukade lägga gamla äpplen på skiten för att få det att lukta bättre. Hon var gammal och syntes sällan till. En son som bodde på annat håll brukade komma och hjälpa henne.

Vi hade långt till skolan och kunde inte längre besöka bröderna Carlsson så ofta. Lars var inte längre min klasskamrat. Jag hade börjat i första ring, en helt ny klass med nästan enbart nya kamrater. Jan gick nu i 2:an i den fyraåriga realskolan.

Men plötsligt ville han inte längre. Han vägrade att resa till Växjö. Det gick inte att få honom hemifrån, hur stort tryck han än utsattes för, från föräldrar och mormor och farmor. Han stannade hemma. I veckor lär han ha suttit stum och kurat vid köksspisen.

Sedan började han läsa korrespondenskurser på Hermods. Det var en av de möjligheter som fanns för ungdomar som inte kunde gå på läroverket därför att de bodde på landet eller av andra skäl. Men det var en utmaning som krävde uthållighet och stöd hemifrån.

Hermods blev alltså skolan för Jan, och han tog studentexamen i Malmö samma år som sina forna kamrater.

Jag blev förstås snopen. Också jag hade försökt slippa gå på läroverket. Det har berättats för mig att jag en gång skrikande och fäktande släpades iväg till tåget. Själv minns jag det inte. Men far ville kanske inte upprepa den situationen.

Nu satt jag där ensam i det lilla huset på Sigurdsgatan. Jag var mycket fri, innanför de ramar läroverket satte. Men de ramarna hade jag lärt mig bemästra. Min värdinna träffade jag sällan. I perioder låg hon på sjukhus. Jag förmådde henne att skriva på några sjukintyg i egenskap av inackorderingsvärdinna. Dem kunde jag sedan använda efter gottfinnande.

Jag bodde där genom alla gymnasieåren fram till studentexamen. Om latinlinjen i det gamla gymnasiet ska jag berätta i kommande avsnitt.

Försvaret främst! av Sten Henriksson

Jag tänker reflektera över en bok, *Försvaret främst*, nyss utkommen på det vitala nya förlaget Celanders, Klostergårdens stolthet. Bokens underrubrik är ”En antologi om hur Sverige kan och bör försvara sig”. Den handlar just om försvaret i det nuvarande läget med ryssrädsla och Natodrömmar. I hetsen mot Ryssland brukar det framhållas att Ryssland rustar upp så att dess försvarsutgifter nu uppgår till 4 procent av världens samlade. Javisst, det är en trist utveckling , men USA ensamt står för 40 procent av världens militära utgifter.

Det är inte så vanligt med böcker med en kritisk hållning eftersom det mesta som sägs och skrivs i dessa ämnen speglar högerns värderingar, eller i varje fall den konventionella försvarsvänliga hållningen. Det är den som varje år firar triumfer på konferensen i Storlien (parodiskt nog kallad ”Folk och försvar”), som dominerar media och som speglas på DN:s och SvD:s ledar- och nyhetssidor, för att inte tala om Expressens. Vänstern däremot brukar vara ointresserad och vänder sig bort: Militära frågor och resonemang, ja det vet väl alla att krig är vidrigt och att militära rustningar är meningslösa och bara gynnar storkapitalet. Pacifism i någon form är hållningen på den kanten.

Självförsvar

Pacifism är en rimlig och hedervärd hållning, jo visst är det så. Men för oss som har en mörkare syn på denna världens realiteter och inte tror att vargarna är beredda att beta med fåren så räcker det inte. Människor och nationer är inte bara fredliga utan ibland benägna att vilja ha makt och egendom. För att värja sig måste man skaffa sig förmåga till självförsvar. Mot riktigt stora och

överlägsna fiender räcker det inte, men om man visar att man vill försvara sig så kan det räcka ett bra tag. Sverige har på det sättet kunnat undvika krig i drygt 200 år.

Men det kräver en försiktig och en inte alltid så heroisk politik. År 1864 ville kungen och de skandinavistiska studenterna rycka ut med den svenska armén och hjälpa Danmark som övermodigt gått i krig med Preussen, men den kloka svenska regeringen sa nej. År 1905 ville kungen och militärerna gå i krig mot de uppstudsiga norrmännen, men liberaler och arbetarrörelse sa nej.

År 1914 ville aktivister inom krigsmakt och kungahus gå ut tillsammans med Tyskland och återvinna den svenska krigsmannaäran och driva oss samman med gisselslag, men det lyckades man hejda. 1939 ville Finlands-vännerna att vi skulle ställa upp vid Finlands sida mot Sovjet, men förnuftet vann. 1941ville militärerna och högern att vi skulle visa vad vi dög till genom att gemensamt med Finland och Tyskland bekämpa bolsjevikerna och återta Karelen, men det stoppades av en socialdemokratisk regeringsledning.

År 1949 ville borgarna under ledning av folkpartiet att vi skulle gå med i Nato som höll på att bildas och modigt stå upp mot kommunisterna. Socialdemokraterna sa nej och vi förblev alliansfria. Sedan några år bedriver de borgerliga partierna, militären och storindustrin en kampanj för att vi ska gå med i Nato. En majoritet av befolkningen säger fortfarande nej, men borgarna är numera eniga och har fått med sig centern. Socialdemokratin är oerhört mycket svagare nu både inåt och utåt och hur det slutar på fem års sikt vet ingen.

Det genommilitariserade Sverige

Sverige har sedan andra världskrigets lagt ner oerhörda summor på sitt försvar. vi har utbildat och övat ett militärt försvar som kunde ställa upp 800,000 man i ett existensförsvar, vi har bekostat stora och kvalificerade tillverkare av försvarsmateriel. Vi byggde upp ett totalförsvar som innebar att landet var genommilitariserat på ett sätt som inte hade någon motsvarighet i något annat land. Vi hade ett civilförsvar som inget annat land kunde matcha.

Vad vi då gjorde var att lägga ner hela detta system. Under omväxlande ledning av socialdemokrater och borgare lade man ner försvaret: eldade upp uniformerna, smälte ner

kanonerna, sprängde befästningslinjer och bergrum. Man avskaffade värnplikten, rev förråden i skogarna, malde ner mobiliseringslistor och uppfann något som kallades ett ”insatsförsvar”. Det bestod av en gles skara yrkessoldater som skulle kunna skickas till Afrika och Asien med inhyrda flygplan och det påstods att Sverige bäst försvarades i Afghanistan. Dessutom hade man fräckheten att påstå att dessa förband var bättre och starkare än det gamla värnpliktförsvaret. De satt nämligen på logement och väntade och behövde inte åka tåg över Krylbo och Alvesta när de skulle kallas in. Det var ett bedrägeri i samarbete mellan de politiska partierna och försvarets främsta tänkare som resulterade i en kapitalförstöring utan like. Redan själva nerläggningskostnaderna var förbluffande. Minns ni kustartillerikanonerna kamouflerade som kullar och gravhögar vid Malmövägen några km väster om Ystad? Jag vet inte vad de kostade att bygga – gissningsvis några hundra miljoner – men bara rivningen kostade 34 miljoner. För en bråkdel av det hade de kunnat underhållas i trettio år.

Enveckasförsvaret

Sveriges försvarsmakt består i dag av ca 40,000 man inkl. hemvärn och gamla värnpliktiga. Det blir så där ett par mekaniserade brigader om vardera 4000 man. Så är det ett hundratal jAS-plan och hundra andra plan, och ett tiotal bestyckade örlogsfaryg samt några ubåtar. Jag tror att man lugnt kan säga att det knappast finns något som skulle få en angripare att tveka inför det försvaret. Förre ÖB sa mycket riktigt att Sverige kunde försvaras en vecka som högst.

Vår gamla självständiga utrikespolitik och vår alliansfrihet backades alltså förr upp av ett som det hette ”för våra förhållanden starkt försvar”. Javisst, med våra 30 brigader i fältarmén krävdes det 40-50 brigader att besegra oss och ockupera landet. Ingen stormakt hade funnit det värt det priset, Sverige är inte så intressant.

Det är borgare och socialdemokrater som har lagt ner försvaret. Men vänstern är inte oskyldig, vi har applåderat nerskärningarna utan att tänka på konsekvenserna. Det är där vi måste ändra oss om vi med trovärdighet ska kunna säga nej till Nato. Återinför värnplikt (förändrad till form och innehåll, lika för män och kvinnor), utrusta ett försvar för landet utan den nyaste och dyraste teknologin, alltså inga nya JAS. Då behövs höjt försvarsanslag till den gamla nivån om 3,5 – 4 procent. Omöjligt, orealistiskt? Nej, det är ungefär vad Finland gör.

Bli försvarsvän!

Boken *Försvaret främst* innehåller en blandning av argument och synpunkter från ett tjugotal författare på hur Sveriges ska kunna utforma en försvars- och säkerhetspolitik. Allt är väl inte guld, men man får en rimlig och förståelig överblick av både militära och civila skribenter. Själv finner jag Sven Hirdmans uppsats ”Alliansfriheten är rationell” mest tungt vägande. Om man kopplar bort alla känslomässiga skäl för eller emot Natoanslutning så finner man att enkla förnuftsskäl talar för en fortsatt alliansfrihet. För anslutning till Nato brukar det anföras en massa vackra ord om att vi hör hemma i det demokratiska Västeuropa. Det gör vi väl men det är inget argument för en militär allians som förhöjer spänningarna i östersjöområdet och som garanterar att vi ställer upp i krig med Nato. Det enda bidraget jag finner direkt dåligt är Thage G Petterssons ”Folkförsvaret” medan jag uppskattar t.ex. Carl Björeman, den tidigare befälhavaren för Milo Syd dvs. södra Sverige. Redaktör för det hela har varit Anders Björnsson, historiker och självständig publicist och visst kunde man tänka sig ett mera systematiskt urval av artiklar, det verkar att ha gått lite snabbt. Men den som vill känna sig hemma i de närmsta årens politiska debatt bör naturligtvis läsa boken (ringer man förläggaren blir det billigare).

Alltså: kom igen, bli försvarsvän och säg nej till Nato, värdlandsavtal etc eller fortsätt lägga ner försvaret och lär dig välkomna Nato!